

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2007. május 24.

ESZPERANTÓ NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

**Általános útmutató az
I. Olvasott szöveg értése; II. Nyelvhelyesség; III. Hallott szöveg értése
vizsgarészekhez**

1. Jó megoldásként csak a Javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
2. Minden jó megoldás 1 pontot ér.
3. Ha a vizsgázó egy kérdésre több választ ad, akkor sem adható pont, ha a jó válasz is köztük van.
4. Fél pont és többletpont nem adható.
5. A feladatok után található szürke mező szolgál a pontozásra: a helyes megoldást jelölje egyessel, a helytelenül nullával, amennyiben nincs válasz, a négyzetet hagyja üresen; írja be azt is, hogy mennyi pontot ért el összesen a vizsgázó abban a feladatban!
Például:

1.	2.	3.	4.	5.	Max.	Elért
1	0	1		1	5	3

A példában az 1., 3. és 5. kérdésre helyes a válasz, a 2.-ra adott nem fogadható el, a 4.-re pedig nem válaszolt a vizsgázó; összesen 3 pontot ért el ebben a feladatban.

6. Az írásbeli vizsga egyes vizsgarészeiben elért pontszámok összesítésére használja a feladatlapok utolsó oldalán található táblázatot!
7. Az egyes vizsgarészekben a kérdések száma nem mindig egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért helyenként átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja a Javítási-értékelési útmutató táblázatait!

I. Olvasott szöveg értése

Általános útmutató

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékeljük, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor vesszük figyelembe, ha azok a válasz megértését akadályozzák.

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 25

A dolgozatpontok vizsgapontokká való átalakítása az alábbi táblázat szerint történik:

dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont	dolgozatpont	vizsgapont
25	30	17	21	9	11
24	29	16	19	8	9
23	28	15	18	7	8
22	27	14	17	6	7
21	26	13	16	5	6
20	24	12	14	4	4
19	23	11	13	3	3
18	22	10	12	2	2
				1	1

Részletes útmutató

1. feladat

1.	2.	3.	4.	5.
A	F	E	C	B

2. feladat

6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
I	C	E	H	B	G	D	F

3. feladat

	kampano	vojiranto	juĝisto
14. dividigis la silkon			x
15. estis bonkora	x		
16. estis justa			x
17. estis malhonesta		x	
18. faris silkon	x		
19. insultis iun	x		
20. laŭdis la juĝiston		x	
21. iu insultis lin			x
22. preskaŭ perdis duonon de la silko	x		
23. vivis en la urbo			x
24. volis havi alies silkon		x	
25. volis scii pri la komentoj de la juĝo			x

II. Nyelvhelyesség**Általános útmutató**

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 30.

Részletes útmutató**1. feladat**

1. sed
2. kiu
3. en kiu
4. kies
5. en kiuj
6. kaj

2. feladat

7. arigita
8. konata
9. loĝantoj
10. eksciante / eksciinte
11. kolektiĝantaj (kolektiĝintaj)
12. ruiniĝinta (ruiniĝanta)
13. reflektita (reflektata)
14. ĉirkaŭanta
15. dirante

3. feladat

16. aĵ
17. ig
18. ist
19. ad
20. ig
21. ec
22. ig
23. iĝ
24. ec (iĝ)

4. feladat

25.	26.	27.	28.	29.	30.
C	B	A	D	C	D

III. Hallott szöveg értése

Általános útmutató

A feladatokat kizárólag tartalmi szempontok alapján értékeljük, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor vesszük figyelembe, ha azok a válasz megértését akadályozzák.

Az elérhető maximális vizsgapont: 30.

Az elérhető maximális dolgozatpont: 30.

Részletes útmutató

1. feladat

Se la Tero estus vilaĝo da cent homoj,

0. ... la plej multaj homoj devenus el **Eŭropo** / **Azio**.
1. ... vivus tie iom **malpli** / **pli** da viroj ol virinoj.
2. ... la plej ofta haŭtkoloro estus **bruna** / **blanka**.
3. ... la kristana **estus** / **ne estus** la plej granda religio.
4. ... la plej multaj homoj ne havus bonan **loĝejon** / **manĝaĵon**.
5. ... naskiĝus **pli** / **malpli** da homoj ol mortus.

Az elhangzott szöveg:

Se la tuta loĝantaro de nia planedo estus konsiderata kiel 100 homoj, kiuj loĝas en unu vilaĝo, la vilaĝanaro konsistus el 57 azianoj, 21 eŭropanoj, 14 amerikanoj (nordaj kaj sudaj), 8 afrikanoj. Inter ili troviĝus 52 virinoj kaj 48 viroj. 70 brunhaŭtaj kaj 30 blankhaŭtaj loĝantoj, 70 nekristanoj kaj 30 kristanoj.

80 personoj ne havus kontentigajn loĝkondiĉojn, 70 el ili estus analfabetoj. 50 homoj ne nutrus sin sufiĉe, 1 mortus, 2 naskiĝus. Nur 1 sola persono posedus komputilon, kaj simile, nur 1 persono estus supergrade (universitate, altlerneje) edukita.

(laŭ Juna Amiko, 112)

2. feladat

6. preĝejo
7. vestaĵon/tegmenton
8. liton
9. banko
10. poŝo
11. kvar

Az elhangzott szöveg:

Kiu rigardas la mondon el ĉi tiu vidpunkto, povas konvinkiĝi pri la graveco de integriĝo, komprenemo, toleremo kaj edukado.

Se vi povas viziti preĝejon kaj ne timi, ke oni atencos, arestos aŭ murdos vin, vi estas pli feliĉa ol tri miliardoj da homoj de la mondo.

Se vi havas en via fridujo ion por manĝi, vi estas vestita, posedas tegmenton super la kapo, inkluzive de lito por trankvile dormi en ĝi, vi estas pli riĉa ol tri kvaronoj de la Teranoj.

Se vi havas bankan konton, iom da mono en la poŝo, vi apartenas al 8 procentoj de la bonstataj homoj de tiu ĉi mondo.

Fine, se vi povas legi ĉi tiun tekston, vi povas esti feliĉa, ĉar vi ne apartenas al la kvar miliardoj da homoj, kiuj ne sci-povas legi!

(laŭ Juna Amiko, 112)

3. feladat

	V	F
12. Ili vivis en malgranda vilaĝo dek kilometrojn for de Ĉernobil.		x
13. En la televido oni nenion diris pri la katastrofo.	x	
14. La eksperimento, kiu kaŭzis la katastrofon estis profesie planita.		x
15. La protektosistemoj misfunkciis pro teknika problemo.		x
16. En la gazetoj oni ne anoncis la realan fortecon de la radiado.	x	
17. La estroj de la atomcentralo estis veraj herooj.		x
18. Pro la neestingebla fajro eksplodis tri pliaj reaktoroj.		x
19. La unua, kiu mortis post la akcidento estis fajrobrigadisto.	x	
20. La leciono de Ĉernobil: La homaro ne devus tro uzi sian povon.	x	

Az elhangzott szöveg:

Mia patrino vokas min hejmen. La vetero estas nekutime varma por aprilo kaj mi ne volas reveni. Ŝi aspektas tre zorgoplena. La fenestroj estas fermitaj. Ŝi telefonparolas kun la patro: radioaktiveco... Ĉernobil... uranio... katastrofo... urĝege... Mi, sep jara, ankoraŭ ne konas tiujn vortojn. Estis la 26-a de aprilo 1986, Ukrainio, Kijiv, 100 km de Ĉernobil. Miaj gepatroj eksciis pri la eksplodo iom pli frue ol aliaj urbanoj: de nia najbarino, kiu laboris en armea hospitalo. Amaskomunikiloj silentis, kvazaŭ nenio okazis entute.

La eksplodo okazis dum eksperimento. La superaj organizoj ellaboris kaj aprobis la planon, kiu pro sia laikeco estis super ajna kritiko. La voĉoj de la kontraŭstarantoj simple ne estis aŭskultataj.

La ĉernobila centralo havas kvin protektosistemojn, sed por igi la eksperimenton pli „pura”, la estroj decidis malfunkciigi ĉiujn kvin protektosistemojn. Kaj tio, kune kun ĉiuj aliaj misagoj, fariĝis fatala.

La mensogo atingis tian gradon, ke dum la unua ĉi-rilata gazetara konferenco en Moskvo oni diris, ke la radiadnivelo en la centralo estas 0,015 rentgenoj hore, kvankam ĝia vera nivelo en la loko, kie antaŭe troviĝis la reaktoro, estis 500-15000 rentgenoj hore. En la apudaj teritorioj - ekde 0,5 ĝis 10 rentgenoj hore (laŭ la Tutmonda Organizo pri Sanprotektado la normo estas 0,0013 rentgenoj hore).

En la ĉernobila historio interplektiĝis la krima agado de malkompetentaj estroj kaj la heroeco de iliaj subuloj. Plurfoje fajroestingistoj iris rekte al la faŭko de la reaktoro. Finfine ili sukcesis estingi la fajron kaj tiel preventi la eksplodon de la tri apudstarantaj reaktoroj... Iom poste, unu el ili, mortante, diris: „Mia tuta korpo transformiĝis al doloro, kvazaŭ iu farintus fajron ene de mi...”

Vladimir Pravik – la estro de la fajrobrigado – estis la unua, kiu pereis post la eksplodo. Lia haŭto estis brulvundita ĉie, parte pro la radiado, parte pro la fajro.

Mi finas ĉi tiun artikolon per la vortoj de *Medvedjev*: „Kio estas la leciono de Ĉernobil?... Samtempaj ĉiopoveco kaj senforteco de la homaro denove atentigis: ne tro uzu vian ĉiopovecon, homo. Ĉar vi ne nur estas la kaŭzo, sed ankaŭ la konsekvenco.”

(laŭ *Juna Amiko*, 102)

4. feladat

21. eltiri boatojn / albordigi boatojn
22. elektra motoro
23. (en) 1885
24. subsistemojn / vicon de simplaj maŝinoj
25. fosi (kanalon) / por fosado
26. (en) 1992
27. sendratan/komunan
- 28-30. sendi mesaĝojn, fotojn, interretumi, rigardi televidon (min.3)

Az elhangzott szöveg:

Ĉu vi povas imagi la tempon, kiam la homo apenaŭ havis maŝinojn? Se ni retroirus 5500 jarojn, tiam ni povus renkonti la unuan plugilon. Estas konate, kiom grava estis por la homo tiu inventaĵo. Kiom ĝi ŝanĝis nian vivmanieron!

Poste sekvis multaj aliaj inventaĵoj. Oni diras, ke unue la helena fizikisto Arkimedo ekuzis rullevilon kiel maŝinon por eltiri boatojn al la bordo.

La unua vaporlokomotivo ekiris en la jaro 1804. La unua elektra motoro ekfunkciis en 1830. Disela motoro estas uzata de 1860. La unua motorciklo ekruliĝis en la jaro 1885.

Ekzistas simplaj kaj kompleksaj maŝinoj. Simplaj maŝinoj estas ekzemple levilo, rado, akso kaj ŝraŭbo. Kompleksaj maŝinoj konsistas el vico de simplaj maŝinoj, kiel ekzemple aŭtomobiloj, foto-kopiiloj aŭ komputiloj. Oni diras, ke ili entenas subsistemojn, kiuj kunagas por plenumi certan taskon.

Oni uzas maŝinojn je ĉiu paŝo en sia vivo. Kelkaj el ili, ekzemple biciklo estas kompleksaj, aliaj, kiel globskribilo estas simplaj, kvankam ankaŭ ĝi entenas surprize multajn subsistemojn. Ĉe biciklo tiuj subsistemoj estas facile distingeblaj, ekzemple la subsistemo de la bremsoj.

Kelkaj maŝinoj moviĝas per manoj. Ekzemple la ŝovelilo estas iaspeca maŝino, kiu bezonas homajn manojn. Kiam ni fosas kanalon, ŝovelilo helpas nin fari tion pli rapide kaj pli bone. Kiom malfacile estus forigi la teron nur per manoj!

Moderna maŝino de niaj tempoj estas la portebla telefono. La fulmrapida disvastiĝo de poŝtelefonoj komenciĝis en 1992, kiam 17 eŭropaj landoj decidis estigi komunan sendratan telefonreton. Dank' al tio, la unuan fojon eblis telefonado trans landlimojn helpe de specialaj moveblaj aparatoj.

Dum dek jaroj la poŝtelefonoj iĝis ĝeneralaj. Hodiaŭ pli ol miliardo da homoj posedas kaj uzas ĝin. La plej modernaj aparatoj fariĝis absolute malgrandaj kaj krom telefonado ili taŭgas por sendo de mesaĝetoj, fotoj, aliro de interreto kaj spektado de televidaj programoj, krom pluraj aliaj funkcioj.

(laŭ Juna Amiko, .110,112)

IV. Íráskészség

Általános útmutató

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát e szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szöveggörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A javítás alapelvei

1. Az adott szinten bizonyos lexikai egységek és nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.
2. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó kevesebbet vagy többet írt a megadott szöveghossznál.
4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.
5. Az értékelési szempontok és értékelési skálák szerint megítélt pontszámot a válaszlapok után található táblázatba kell beírni, valamint azt is, hogy az adott feladatban mennyi pontot ért el a vizsgázó.
6. A javító tanár szöveges értékeléssel is kiegészítheti a pontozásos értékelést.
7. A vizsgarészben elért pontszámok összesítésére használja a feladatlap utolsó oldalán található táblázatot!

1. feladat

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Szövegalkotás	3 pont
Formai jegyek és hangnem	2 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvhelyesség és íráskép	5 pont
Összesen	20 pont

1. Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és szöveghossz* értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.
2. Mivel a két feladat aránya az értékelésben 1/3-2/3, az első feladat pontszámát felezni kell, azaz 10 vizsgapont szereshető. Amennyiben a pontszám felezése után kapott összeg fél pontra végződik, felfele kell kerekíteni.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tér ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat
- hogyan valósította meg a kommunikációs célokat
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat. Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó más anyanyelvű olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy tizenkettedikes).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Egyes vizsgafeladatoknál a tartalom értékelésénél a segédanyag tartalmi információi is irányadóak lehetnek. Ekkor azt is figyelembe kell venni, hogy a vizsgázó írásműve nem tartalmaz-e sokkal kevesebb információt, mint a segédanyag. Amennyiben azonban a feladat nem tartalmaz erre vonatkozó utasítást, akkor nem kérhető számon a vizsgázón a segédanyagban megjelenő összes információ.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont nem megfelelő. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontoknál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség!

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom és szöveghossz* szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a szövegfajtaival szemben támasztott formai követelményeknek (pl. levél esetén helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást)
- hangneme és stílusa megfelel-e a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.

Szókincs, kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezőmód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontnál.

Amennyiben például a vizsgázó helytelen előljárót használ, ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezőmód* szempontnál lehet értékelni. Ha azonban egyáltalán nem használ vonzatot, ezt a hibát csak a *Nyelvhelyesség* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Nyelvhelyesség és íráskép

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondat szerkesztés)
- írásképe áttekinthető-e, jól olvasható-e a szöveg.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést.

Javítási jelrendszer

A hibákat a lap jobb oldalán található sávokban kell jelölni a következők szerint:

1. oszlop:

Tartalom és szöveg hossz

Bekarikázott számokkal jelöljük a teljesen kifejtett irányítási szempontokat. Mínuszjel követi a csak részben kifejtett szempontot. A szavak számát írjuk az 1. oszlop fölé!

Szövegalkotás

T = helytelen tagolás

K = kohéziós hiba

Formai jegyek és hangnem

F = hiányzó formai jegy

bekarikázott F = meglévő formai jegy

Hn = nem megfelelő hangnem

2. oszlop:

Szókincs, kifejezőmód

L = lexikai hiba

LÉ = értelemzavaró lexikai hiba

Kif = kifejezőmódbeli hiba

3. oszlop

Nyelvhelyesség (mondattan, alaktan, helyesírás) és íráskép

Ny = nyelvtani hiba

NyÉ = értelemzavaró nyelvtani hiba

H = helyesírási hiba

O = olvashatatlan szövegrész

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba

hullámos vonal = lexikai, kifejezőmódbeli hiba

hiányjel = hiányzik egy szó

nyíl = szórendi hiba

aláhúzás; = ismétlődő hiba

Az ismétlődő hibákat, valamint az olyan hibákat, amelyeknél az adott nyelvtani struktúra ismerete nem várható el a vizsgázótól, csak a szövegben kell jelölni, a javításávkban nem.

Értékelési skála (1. feladat)

Tartalom és szöveghossz

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A kommunikációs célokat megfelelően valósította meg. A megadott szöveghosszúság keretei között maradt.	A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg. Legalább 60–90 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: Egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: Legalább három irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg. 30-60 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó egy irányító szempontot sem dolgozott ki megfelelően. vagy: Háromnál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: Más témáról írt. A dolgozat terjedelme 30 szónál rövidebb.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió.	A szöveg felépítése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, izolált mondatok halmazából áll.

Formai jegyek és hangnem

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. Néhol nem megfelelő a kifejezőmód, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a kifejezőmód, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs nagyon szegényes. A nem megfelelő kifejezőmód több helyen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvhelyesség és íráskép

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szöveg több nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem nehezítik.	A vizsgázó csak egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található. A szöveg jelentős része nehezen olvasható illetve olvashatatlan.

2. feladat

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Szövegalkotás	5 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvhelyesség és íráskép	5 pont
Összesen	20 pont

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom és szöveghossz* szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése*Tartalom és szöveghossz*

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tér ki, és milyen mélységben tárgyalta azokat
- megfelelően kifejtette-e és indokolta-e véleményét
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán).

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont nem megfelelő. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvhelyesség* szempontoknál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség!

A *Szövegalkotás* — *Szókincs, kifejezésmód* — *Nyelvhelyesség és íráskép* szempontok kifejtését, valamint a Javítási jelrendszert lásd az első feladatnál!

Értékelési skála (2. feladat)

Tartalom és szöveghossz

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A kommunikációs célokat megfelelően valósította meg. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét. A megadott szöveghosszúság keretei között maradt.</p>	<p>A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg. Törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét. Legalább 140–190 szó hosszúságú szöveget hozott létre.</p>	<p>A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: Egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: Legalább három irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg. Nem fejtette ki véleményét, alig érvelt. 60-130 szó hosszúságú szöveget hozott létre.</p>	<p>A vizsgázó egy irányító szempontot sem dolgozott ki megfelelően. vagy: Háromnál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. Nem fejtette ki véleményét. vagy: Más témáról írt. A dolgozat terjedelme 60 szónál rövidebb.</p>

Szövegalkotás

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
<p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A formai tagolás megfelelő.</p>	<p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra. Nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.</p>	<p>A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.</p>	<p>Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, izolált mondatok halmazából áll.</p>

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.</p>	<p>A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. Néhol nem megfelelő a kifejezőmód, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.</p>	<p>A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a kifejezőmód, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.</p>	<p>A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő kifejezőmód több helyen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.</p>

Nyelvhelyesség és íráskép

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, mondatszerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba található benne.</p>	<p>A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondatszerkesztésre. A szöveg több nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem nehezítik.</p>	<p>A vizsgázó csak egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondatszerkesztése nem kellően változatos. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz, amelyek többször nehezítik a megértést.</p>	<p>A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat-szerkesztés jellemzi. Sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található benne. A szöveg jelentős része nehezen olvasható illetve olvashatatlan.</p>